

Hoorcollege 13, 9 januari 2017

Bestuursprocesrecht gaat over de rechtsbescherming van burgers tegen de overheid. Tegen besluiten staat rechtsbescherming open. Men kan bij de bestuursrechter terecht voor beschikken en bestuurlijke maatregelen, niet voor avv's en beleidsregels. Daarvoor moet men naar de civiele rechter. (Art. 8:1 & 8:3 Awb)

In het geval van ambtenarenrechter kan men ook terecht bij de bestuursrechter over feitelijk handelen.

Dus:

Alle privaatrechtelijke (rechts)handelingen van de overheid komen terecht bij de civiele rechter, net als de publieke rechtelijke rechtshandeling in de vorm van besluiten inhoudende een algemeen verbindende voorschrift of de beleidsregel.

De publiekrechtelijke rechtshandeling in de vorm van de besluiten inhoudende een bestuurlijke maatregel of een beschikking komen terecht bij een bestuursrechter.

Procedure tegen beschikking

Het bestuursorgaan heeft een boetebevoegdheid -> boetebesluit door bijvoorbeeld de NVWA (gedelegeerde bevoegdheid). Kan tegen in beroep worden gegaan bij de bestuursrechter. (Beschikking)

Besluit tot eenrichtingsverkeer van een straat door de staat, kan in beroep worden gegaan bij de bestuursrechter door een particulier tegen het college van B&W. (Bestuurlijke maatregel)

Het is niet zo dat er alleen in de civiele procedure de avv en beleidsregel aan de kaak gesteld worden. Dit gebeurt ook in de zaak bij de bestuursrechter omtrent een beschikking of een bestuurlijke maatregel, want de achterliggende avv of beleidsregel moet getoetst worden om de rechtmatigheid vast te stellen.

Niet altijd besluit

Herinneringsbrief van het college van B&W is geen besluit omdat het geen rechtsgevolg beoogd, de wet bepaalt het rechtsgevolg.

Brief van de gemeente over aankondiging wegopenbreking is ook geen besluit want geen publiekrechtelijke rechtshandeling.

Belanghebbenden (art. 1:2 Awb)

De eis van de belanghebbende zeft uit de mensenmassa wie er allemaal toegang heeft tot de bestuursrechter.

Eisen om naar de bestuursrechter te gaan:

- 1 Eigen belang: belang alleen van jezelf, niet van een ander.
- 2 Persoonlijk belang: individueel belang, geldt slechts voor bepaalde personen. Er is een onderscheiding ten opzichte van de amorfte massa nodig.
- 3 Actueel en zeker belang: moet nu op dit moment een belang zijn (dus niet in de toekomst) en aan de orde zijn en moet ook met zekerheid kunnen worden vastgesteld.
- 4 Objectief bepaalbaar belang: moet een concreet belang zijn. Emotioneel belang is onvoldoende om toegelaten te worden tot de bestuursrechter. Belangrijkste criterium is vermogensbelang.
- 5 Rechtstreeks belang: dus geen afgeleid/indirect belang.

Als aan al deze belangen is voldaan is de gang naar de bestuursrechter open.

Hoorcollege 14, 10 januari 2017

Welke rechter?

Absoluut

99% van de gevallen komt men bij de sector bestuursrechter van de rechtbank. (Art. 8:1 Awb)

Anders kan men ook nog rechtstreeks naar de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State gestuurd worden, o.a. bij de mijnbouwwet.

Relatief

11 arrondissementen om bij de bestuursrechter in de rechtbank te komen.

Art. 8:7 Awb: Besluiten van organen van gemeente, provincie en waterschap moeten worden afgehandeld in de rechtbank van dat arrondissement.

Als er een geschil is met de centrale overheid dan moet de centrale overheid naar jouw arrondissement komen (woonplaats eiser).

Hoger Beroep

4 hogere bestuursrechters:

- Centrale Raad van Beroep (art. 18 Beroepswet): handelt sociale verzekeringswetten, volksverzekeringswetten, ambtenarenwet en de wet studiefinanciering.
- College Beroep Bedrijfsleven: gaat over het economisch bestuursrecht, bv mededingingswet.
- Belastingrechter, zit bij de Hoge Raad. Gaat over belastingzaken en fiscale zaken.
- Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State (art. 37 wet op de RvS), de overige zaken (de meeste) gaan naar deze bestuursrechter.

Bestuursrechter

Voor dat je in beroep bij de rechter kan gaan moet je eerst bezwaar indienen met bezwaarschrift (art. 7:1 Awb), tenzij art. 7:1a Awb opgaat dan zijn beide partijen het ermee eens dat bezwaar geen zin heeft en dan mag gelijk bij de rechter in beroep gegaan worden (rechtstreeks beroep).

Dat bezwaar moet je indienen bij het bestuursorgaan (art. 6:4 Awb), die krijgt advies van een onafhankelijke commissie. Het bestuursorgaan mag van dit advies afwijken maar heeft dan wel verzwaarde motiveringsplicht.

Soms heb je te maken met administratief beroep en moet je je wenden tot een ander bestuursorgaan dan degene met wie je te maken had. Dan wordt er dus geen bezwaar ingediend bij hetzelfde bestuursorgaan maar beroep bij een ander bestuursorgaan.

Termijn bezwaarschrift/beroepschrift

Art 6:7 Awb: De termijn is 6 weken, als je die overschrijdt dan wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard. De termijn begint op de eerste dag na de bekendmaking.

Regel van openbare orde, zelfs een minuut over de termijn mag niet.

Een uitzondering op de ontvangsttheorie, als je je bezwaarschrift ter post laat bezorgen voor de afloop van de termijn mag hij een week later nog aankomen als je dat kan aantonen.

Verschoonbare termijnoverschrijding

- Art. 6:11 Awb: redelijkerwijs geen verzuim.

Bezwaar

- Kosteloos
- Bijna vormvrij
- Geen schorsende werking (art. 6:16 Awb)

Eisen bezwaarschrift (art. 6:5 Awb):

- Naam, adres
- Dagtekening
- Omschrijving besluit
- Gronden van je bezwaar, moeten feitelijk van aard zijn. Pro forma bezwaar is mogelijk (art. 6:6 Awb, kan niet-ontvankelijk verklaard worden).
- Ondertekening

Ontvankelijkheid in bezwaar

Bezwaarschrift moet aan alle eisen voldoen. Er moet een besluit aan vooraf gegaan zijn inhoudende een beschikking of een bestuurlijke maatregel. Er mag geen sprake zijn van termijnoverschrijding, er moet belanghebbende zijn en er mag geen vormschending zijn.

Rechtbank

Hanteert dezelfde toelatingseisen van belanghebbenden.

Procedure bij de rechtbank is niet gratis.

Op grond van art. 43 RO is de afdeling bestuursrecht van de rechtbank bevoegd om kennis te nemen van de zaak.

Grondtrekken beroep

Hoofdstuk 8 Awb.

Eerst is er een vooronderzoek, dan een zitting en dan de uitspraak.

- Geen verplichte procesvertegenwoordiging
- Geen schorsende werking
- Rechtmatigheidstoets
- Vrij bewijsrecht

Voorlopige voorziening

Er kan een kort geding worden gestart als er sprake is van onverwijlde spoed. Wel is er een connectie vereiste: je moet ook bezwaar maken (bezwaarschrift en beroepschrift) om in voorlopige voorziening te gaan (art. 8:81 Awb).

Voorzieningenrechter kan de volgende uitspraken doen:

- Onbevoegdheid van de rechter
- Niet-ontvankelijkheid van het beroep
- Afwijzing verzoek
- Toewijzing verzoek
- Schorsing besluit
- Maatregel
- Combinatie (bedacht door de voorzieningenrechter zelf)

Uitspraken gewone procedure

- 1 Onbevoegdheidsverklaring van de rechtbank
- 2 Niet-ontvankelijkheid (doordat je geen belanghebbende bent, vormschending hebt gelegeerd of de termijn hebt overschreden)
- 3 Ongegrondverklaring van het beroep
- 4 Bestuurlijke lus: dan is er een vormfout van het bestuursorgaan, maar kan die worden hersteld door het bestuursorgaan. Er komt dan een tussenuitspraak (art. 8:51a Awb) en er wordt tijd gegeven aan het bestuursorgaan om de vormschending op te heffen.
- 5 Gegrondverklaring beroep
 - Vernietiging van het besluit (art. 8:72 Awb)
 - Rechtsgevolgen worden tenietgedaan (tenzij de rechter het anders bepaalt)
 - Opdracht tot nieuw besluit
 - Uitspraak van de rechter vervangt het besluit
 - Als uitspraak gegrond wordt verklaard dan krijgt de eiser zijn griffierecht terug (art. 8:74 Awb). De proceskosten worden veroordeeld (art. 8:75 Awb).

Er kan ook schadevergoeding worden gevraagd bij de bestuursrechter, maar tot €25.000,-.

Men kan ook schadevergoeding krijgen op grond van rechtmatige besluiten zoals bijvoorbeeld een verkeersbesluit of een vergunningsverlening. (art. 3:4 lid 2 Egalité)

Rechtsbescherming bij onrechtmatige feitelijke handelingen van de overheid

- Bevoegdheid burgerlijke rechter indien regel van burgerlijk recht is geschonden.
- Maar eiser niet-ontvankelijk in vordering indien bestuursrechtelijke rechtsgang met waarborgen.
- Geldt ook voor privaatrechtelijke rechtshandelingen en niet- appellabele besluiten.

Men kan bij de civiele rechter vragen om schadevergoeding.

Er staat geen rechtsgang voor de de civiele rechter open als er andere gespecialiseerde rechtsgang is (Guldemond-Noordwijkerhoutarrest).

